

Alle lof voor zoveel zotheid

OPERA ★★★★★

Don Quichotte chez la duchesse

Gezien op 10/6 in de Opéra

Royal, Versailles. Op 5/8 in het

Concertgebouw, Brugge.

Met humor valt niet te lachen. In 1745 schreef de Franse toneelschrijver Destouches zijn vakbroeder Voltaire een bittere brief. Dat het publiek louter nog naar de Comédie Française komt om geamuseerd te worden. Dat de smaak voor het zuiver komische bedorven is. Dat sterke humor met een moraal een belediging is geworden. 'Trivialiteit domineert het amusement', vloekte hij. Enkele jaren later trof de discussie ook het operavak en werd er in de *Querelle des Bouffons* een esthetische stellingenoorlog over uitgevochten. Het MAfestival in Brugge vaart deze zomer uit onder het vaandel 'Lof der zotheid'. Geen toeval dat het een *opéra comique* uit de tijd van Voltaire uitkoos als opener. In de polemieek die ontstond na de aanslag op de redactie van *Charlie Hebdo*, zag het festival een kans om na te denken over hoe satire de wereld bij de strot kan grijpen. 'On vit dans un drôle de monde', zo citeert de festivalbrochure een café-uitbaatster in tijden van terreur. Het zou zomaar een regel kunnen zijn uit *Don Quichotte chez la duchesse*.

Dat operaatje van Joseph Bodin

de Boismortier werd dertig jaar geleden aan de vergetelheid ontrukkt door dirigent Hervé Niquet, die het oppompte tot de 'Eiffeltoeren van de achttiende eeuw'. Samen met het regisseursduo Shirley et Dino waste hij de mottenballengeur uit het stuk door het in te zepen met liters kitsch en kilo's kleur.

Afgelopen weekend stond hun productie op de planken in de opera van Versailles. En ja hoor: op de vrolijke slotnoten werd goedlachs een hommage gebracht aan *Charlie Hebdo*.

Verrukkelijke stijlenmix

Het verhaal is te dol voor woorden. Don Quichot arriveert in het chateau van een hertogin, die de edelman wil doen geloven dat hij in een toverwoud belandde. Theater in theater dus, waarbij je getrakteerd wordt op verkleedpartijen, woordgrapjes en truken-dooshumor. Sprekend kreupelhout, hokuspokus vol glitter en een Japanse apotheose inclusief simultaanvertaling: de fantasie van het libretto draaft zo hard door dat de plot door zijn hoeven zakt. Toch één constante. Terwijl iedereen krom ligt van de onzin, houdt Don Quichot zich stijf overeind aan de liefde voor zijn denkbeeldige Dulcinea.

Dat de soms voorspelbare mop-pentrommelarij niet verveelt, is te danken aan de muziek. Boismortiers oude pruikenpartituur is een verrukkelijke stijlenmix: virtuoos notenvertoon en platvloerse liedkunst schakelen vaak even snel als de grappen op het podium. Niquet en zijn rijkelijk bezette ploeg doen daar een schepje bovenop door in te grijpen in het toneel en extra muziek aan te sleuren. Nu eens klinken kazoo of castagnetten, dan weer worden hopsasa of hoempapa bovengehaald. Een enkele keer transformeert het orkest tot jazzensemble, compleet met haakse ritmes en plukkende bassen.

Hoe de voorstelling er straks in Brugge zal uitzien, zonder decor en met de toegevoegde waarde van Stefaan Degand, is een open vraag. Maar dat deze tweehonderdvijftig jaar oude *opéra comique* ook daar de lach zal laten zegen, is wel zeker.

TOM JANSSENS

De mottenballengeur werd uit het stuk gewassen door het in te zepen met liters kitsch en kilo's kleur

Een hertogin maakt Don Quichot wijs dat hij in een toverwoud is beland. © belgaimage